

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างความสัมพันธ์ระหว่างอิทธิบาท 4 ในวิถีพุทธกับการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มกรุงเทพเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร การศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัย (Research Methodology) เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) โดยผู้วิจัยมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

- ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- การเก็บรวบรวมข้อมูล
- การวิเคราะห์ข้อมูล
- สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มกรุงเทพเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ปฏิบัติงานในปีการศึกษา 2554 จำนวน 45 โรงเรียนมีผู้บริหารโรงเรียนละ 15 คน รวมจำนวน 675 คน

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ที่	ชื่อโรงเรียน	ประชากร
1	โรงเรียนไทยนิยมสงเคราะห์	15
2	โรงเรียนบ้านคลองบัว	15
3	โรงเรียนบ้านบัวมด (เจริญราษฎร์อุทิศ)	15
4	โรงเรียนประชาภิบาล	15
5	โรงเรียนวัดไตรรัตนาราม	15
6	โรงเรียนวัดดอนเมือง	15

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนประชากรที่ใช้ในการวิจัย (ต่อ)

ที่	ชื่อโรงเรียน	ประชากร
7	โรงเรียนพหลโยธิน	15
8	โรงเรียนวัดเวฬุวนาราม	15
9	โรงเรียนประชาอุทิศ (จันทาอนุสรณ์)	15
10	โรงเรียนเปรมประชา	15
11	โรงเรียนบำรุงรวิวรรณวิทยา (ทุ่งสีกัน)	15
12	โรงเรียนวัดเสมียนนารี	15
13	โรงเรียนวัดเทวสุนทร	15
14	โรงเรียนบ้านลาดพร้าว	15
15	โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภช	15
16	โรงเรียนเสนานิคม	15
17	โรงเรียนประชานิเวศน์	15
18	โรงเรียนลอยสายอนุสรณ์	15
19	โรงเรียนวัดลาดพร้าว	15
20	โรงเรียนเทพวิทยา	15
21	โรงเรียนวัดลาดปลาเค้า	15
22	โรงเรียน เพชรถนนอม (คลองเสื่อน้อย)	15
23	โรงเรียนคลองทรงกระเทียม	15
24	โรงเรียนวัดประดู่ธรรมาริไศย	15
25	โรงเรียนวัดบางโพโสมาวาส	15
26	โรงเรียนวัดสร้อยทอง	15
27	โรงเรียนวัดทองสุทธาราม	15
28	โรงเรียนวัดมัชฌันติการาม	15
29	โรงเรียนวัดเลียบราษฎร์บำรุง	15
30	โรงเรียนวัดประชาศรัทธาธรรม	15
31	โรงเรียนการเคหะท่าทราย	15
32	โรงเรียนทุ่งสองห้อง	15

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนประชากรที่ใช้ในการวิจัย (ต่อ)

ที่	ชื่อโรงเรียน	ประชากร
33	โรงเรียนวัดหลักสี่ (ทองใบ ทิวารี)	15
34	โรงเรียนเคหะทุ่งสองห้องวิทยา 1	15
35	โรงเรียนเคหะทุ่งสองห้องวิทยา 2	15
36	โรงเรียนบางเขน (ไว้สาลิอนุสรณ์)	15
37	โรงเรียนวัดเกาะสุวรรณาราม	15
38	โรงเรียนออเงิน	15
39	โรงเรียนวัดหนองใหญ่	15
40	โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย	15
41	โรงเรียนประชานุกูล	15
42	โรงเรียนพรพระร่วงประสิทธิ์	15
43	โรงเรียนวัดราษฎร์นิยมธรรม	15
44	โรงเรียนชอยแอนเนกซ์	15
45	โรงเรียนสายไหม	15
	รวม	675

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยใช้วิธีการ เลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ผู้วิจัยสุ่มโรงเรียนจำนวน 45 โรงเรียน สุ่มมาโรงเรียนร้อยละ 80 ได้จำนวน 36 โรงเรียนและจากผู้บริหารโรงเรียนละ 15 คน สุ่มผู้บริหารมาร้อยละ 50 ได้จำนวนผู้บริหารโรงเรียนละ 8 คน จาก 36 โรงเรียนได้ผู้บริหารที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งสิ้น 288 คน ซึ่งสูงกว่าตารางกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างของKrejcie and Morgan (1970, p. 608-609) และยอมรับได้

ตารางที่ 3.2 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนและผู้บริหาร

ที่	ชื่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง (ร้อยละ 80)	กลุ่มตัวอย่าง (ร้อยละ 50)
1	โรงเรียนไทยนิยมสงเคราะห์	8
2	โรงเรียนบ้านคลองบัว	8
3	โรงเรียนบ้านบัวมล (เจริญราษฎร์อุทิศ)	8
4	โรงเรียนประชาภิบาล	8
5	โรงเรียนวัดไตรรัตนาราม	8
6	โรงเรียนวัดคอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ)	8
7	โรงเรียนพหลโยธิน	8
8	โรงเรียนวัดเวฬุวนาราม	8
9	โรงเรียนประชาอุทิศ (จันทาอนุสรณ์)	8
10	โรงเรียนเปรมประชา	8
11	โรงเรียนบำรุงรวิวรรณาวิทยา (ทุ่งสีกัน)	8
12	โรงเรียนวัดเสมียนนารี	8
13	โรงเรียนวัดเทวสุนทร	8
14	โรงเรียนบ้านลาดพร้าว	8
15	โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภช	8
16	โรงเรียนเสนานิคม	8
17	โรงเรียนประชานิเวศน์	8
18	โรงเรียนคลองทรงกระเทียม	8
19	โรงเรียนเพชรดอนอม (คลองเสื่อน้อย)	8
20	โรงเรียนลอยสายอนุสรณ์	8
21	โรงเรียนวัดลาดพร้าว	8
22	โรงเรียนเทพวิทยา	8
23	โรงเรียนวัดลาดปลาเค้า	8
24	โรงเรียนวัดทองสุทธาราม	8
25	โรงเรียนวัดบางโพโสมवास	8
26	โรงเรียนวัดประดู่ธรรมาธิปไตย	8

ตารางที่ 3.2 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นโรงเรียนและผู้บริหาร (ต่อ)

ที่	ชื่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง (ร้อยละ 80)	กลุ่มตัวอย่าง (ร้อยละ 50)
27	โรงเรียนวัดทองสุทธาราม	8
28	โรงเรียนวัดมัชฌันติการาม	8
29	โรงเรียนวัดเลียบราษฎร์บำรุง	8
30	โรงเรียนวัดประชาศรีทวารธรรม	8
31	โรงเรียนการเคหะท่าทราย	8
32	โรงเรียนทุ่งสองห้อง	8
33	โรงเรียนวัดหลักสี่ (ทองใบ ทิวารี)	8
34	โรงเรียนเคหะทุ่งสองห้องวิทยา 1	8
35	โรงเรียนเคหะทุ่งสองห้องวิทยา 2	8
36	โรงเรียนบางเขน (ไว้สาถิอนุสรณ์)	8
	รวม	288

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างอิทธิบาท 4 ในวิถีพุทธกับการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มกรุงเทพเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร

ลักษณะเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 อิทธิบาท 4 ของผู้บริหาร จำนวน 40 ข้อ

ตอนที่ 2 การบริหารงานโรงเรียน จำนวน 35 ข้อ

ระดับ 5	มากที่สุด	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติงานมากที่สุด
ระดับ 4	มาก	หมายถึง	ระดับปฏิบัติงานมาก
ระดับ 3	ปานกลาง	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติงานปานกลาง
ระดับ 2	น้อย	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติงานน้อย
ระดับ 1	น้อยที่สุด	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติงานน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคอร์ท (Likert's) ตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษา ค้นคว้า เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับการวิจัยครั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดนิยามศัพท์ วัตถุประสงค์ และกรอบแนวคิด
2. กำหนดทฤษฎีกรอบแนวคิดเกี่ยวกับอิทธิบาท 4 ในวิถีพุทธกับการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มกรุงเทพเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
3. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาแก้ไขข้อบกพร่อง ให้มีความถูกต้อง ครบคลุมวัตถุประสงค์ พร้อมทั้งตรวจสอบสำนวนภาษาที่ใช้ในแบบสอบถาม

การหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. การตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหาและการวัดการประเมินผล (Content Validity and Evaluation) ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามฉบับร่างให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 4 ท่าน ได้แก่
  - 1.1 ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา 2 ท่านคือ
    - 1.1.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์. ดร. ศรีสวคนธ์ แดงสอาด อาจารย์ผู้สอน คอมพิวเตอร์ ระดับปริญญาโท สาขาวิชา การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
    - 1.1.2 ดร.พระครูสุตวิสุทธิคุณ (พัด) ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดสังข์กระจาย อาจารย์ผู้สอนระดับปริญญาโท สาขาวิชา การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
  - 1.2 ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดการประเมินผล 2 ท่านคือ
    - 1.2.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์. ดร. ฐิตแก้ว ศรีสด ประธานคณะกรรมการด้านการพัฒนาระบบสารสนเทศ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
    - 1.2.2 นายสุรเกียรติ ลีมเจริญ ผู้อำนวยการ เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร
2. การตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม
3. นำแบบสอบถามที่สร้างแล้วนั้น ให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 4 ท่านพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และด้านการวัด การประเมินผล (Content Validity and Evaluation)
4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาด้านการวัดและการประเมินผลมาแล้วแก้ไขข้อบกพร่องแล้วนำไปทดลองใช้ (Try Out)
ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหาและการวัดการประเมินผลแล้วมาแก้ไขข้อบกพร่อง จากนั้นนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มกรุงเทพกลาง สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีไขกลุ่มเป้าหมายจำนวน 30 คน แล้ว

นำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรการหาสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha coefficient) ของ Cronbach (1990, pp. 202-204) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .95

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีสอบถามตามแบบสอบถามที่สร้างขึ้น มีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. นำหนังสือขออนุญาตจากสำนักงานโครงการบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ถึงผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษากลุ่มกรุงเทพเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยแจกแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างที่ปฏิบัติหน้าที่ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มกรุงเทพเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 300 ชุด และเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง
3. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของคำตอบในแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ค่าสถิติด้วยเครื่องมือคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เป็นการวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) ใช้การวิเคราะห์โดยการหาค่าสถิติพื้นฐาน

1. จัดหมวดหมู่ของข้อมูลในแบบสอบถาม เพื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์ทางด้านสถิติ
2. นำแบบสอบถาม ตอนที่ 1 และตอนที่ 2 ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับอทธิบาท 4 กับการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มกรุงเทพเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่เป็นการตอบในแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตั้งแต่การปฏิบัติมากที่สุดถึงการปฏิบัติน้อยที่สุด จำนวน 75 ข้อ มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อหาระดับการปฏิบัติงาน 5 ระดับ และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย โดยประยุกต์เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยของ บุญชม ศรีสะอาด (2541, หน้า 187) ตามระดับการปฏิบัติงานการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ดังนี้

- ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายความว่า ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
 ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายความว่า ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
 ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายความว่า ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
 ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายความว่า ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
 ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายความว่า ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอิทธิบาท 4 ในวิถีพุทธกับการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มกรุงเทพเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยใช้สถิติค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation coefficient) แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation) โดยกำหนดเกณฑ์การแปลค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ดังนี้ (สุวรรณีย์ ศิริโกคาภิรมย์, 2546, หน้า 140)

-1.00	หมายถึง	มีความสัมพันธ์เชิงลบเต็มที่
-.76 ถึง -.99	หมายถึง	มีความสัมพันธ์เชิงลบในระดับมากที่สุด
-.56 ถึง -.75	หมายถึง	มีความสัมพันธ์เชิงลบในระดับมาก
-.26 ถึง -.55	หมายถึง	มีความสัมพันธ์เชิงลบในระดับปานกลาง
-.01 ถึง -.25	หมายถึง	มีความสัมพันธ์เชิงลบในระดับน้อย
0	หมายถึง	ไม่มีความสัมพันธ์
.01 ถึง .25	หมายถึง	มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับน้อย
.26 ถึง .55	หมายถึง	มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลาง
.56 ถึง .75	หมายถึง	มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับมาก
.76 ถึง .99	หมายถึง	มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับมากที่สุด
1.0	หมายถึง	มีความสัมพันธ์เชิงบวกเต็มที่

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรการหาสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990, pp. 202-204) โดยใช้สูตรดังนี้

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right\}$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าความเชื่อมั่น
	n	แทน	จำนวนข้อคำถาม
	S_i^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนเป็นรายข้อ
	S_t^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนทั้งหมด

2. สูตรการหาค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ (วิรัตน์ พวงเพชร, 2550, หน้า 48) โดยใช้สูตรดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของข้อมูลทั้งหมด
	n	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมด

3. สูตรการหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) (กนกพรหม จันทร์วณิช, 2550, หน้า 79) โดยใช้สูตร ดังนี้

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum (X - \bar{X})^2}{(n-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum$	แทน	ผลรวม
	X	แทน	ค่าคะแนนของกลุ่มตัวอย่าง
	$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
	n	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมด

4. การทดสอบค่าความสัมพันธ์ (Correlation) ให้ทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 (บุญชม ศรี
 สะอาด, 2542, หน้า 106)

$$r_{xy} = \frac{n\sum xy - \sum x \sum y}{\sqrt{\{n\sum x^2 - (\sum x)^2\}\{n\sum y^2 - (\sum y)^2\}}}$$

เมื่อ	r_{xy}	เป็น	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
	n	เป็น	จำนวนคนหรือสิ่งที่ศึกษา
	$\sum X$	เป็น	ผลรวมทั้งหมดของคะแนนดิบ X
	$\sum Y$	เป็น	ผลรวมทั้งหมดของคะแนนดิบ Y
	$\sum X^2$	เป็น	ผลรวมทั้งหมดของคะแนนดิบ X แต่ละตัวยกกำลังสอง
	$\sum Y^2$	เป็น	ผลรวมทั้งหมดของคะแนนดิบ Y แต่ละตัวยกกำลังสอง
	$\sum XY$	เป็น	ผลรวมทั้งหมดของคะแนนดิบ X และ Y คูณกันแต่ละคู่